

KÖZLEMÉNYEK A PÉCSI ERZSÉBET-TUDOMÁNYEGYETEM KÖNYVTARÁBÓL.

47.számú közlemény.

1944.szeptember.

J E L L E N T É S A K Ö N Y V T Á R M Ű K Ö D É S É R Ő L

1943.szeptember 1.-től 1944.augusztus 31.-ig.

I.Elszámolás a Könyvtár bevételeiről és kiadásairól.

A háboru ötödik esztendeje Könyvtárunk életére is olyan hatást gyakorolt, amelyet nemcsak az alábbi számadatok, hanem a beszerzett könyvanyag minősége, a kölcsönzés nivója és az olvasóközönség együttese és igénye is megkülönböztet az előző évektől.

Könyvanyagunk legértékesebb részét, az egész folyóirat és hírlapanyagunkat, valamint különgyűjteményeinket tavasszal tűzbiztos helyre raktároztuk el és ezzel kivontuk a használatból. Ugyancsak hozzáférhetetlen volt a tanév folyamán is az egész püspöki könyvtár, amelyet már az előző években óvóhelyre vittünk. Anyagunk kevésbé értékes része és az egyetemi tankönyvek állottak csupán az egyetemi polgárok, az ifjuság és a nagyközönség rendelkezésére, azonkívül a tanári olvasóterem enciklopédikus anyaga, amelyet úgy helyeztünk el az óvóhelyen, hogy azért a kutatók rendelkezésére állhat.

Megköötöttségünk ellenére Intézetünk teljesítette azt a hivatást, amely úgy az egyetem, mint Pécs város közönségének szolgálatában rendeltetése és boldog érzéssel lépi át a háboru hatodik évének küszöbét, amiért a Mindenható úgy épületét, mint könyvanyagát megmentette a pusztulástól.

Az 1943-44. tanévben a könyvtár javadalmai 32,663.50 pengőt tettek ki. A bevétel egyes tételei a következők:

Állami javadalom:

Állami dotáció az 1943. költségvetési év

II. felére..... 3000.- P.

Állami dotáció az 1944. költségvetési év

I. felére..... 3600.- P.

Államsegély az 1943. költségvetési évre..... 4000.- P.

Államsegély az 1944. költségvetési évre..... 5000.- P.

Összesen: 15600.- P.

Autonom eredetű javadalom:

Könyvtári illeték az I. félévben..... 8862.- P.

Iktatási díj az I. félévben..... 274.- P.

Könyvtári illeték a II. félévben..... 7861.- P.

Iktatási díj a II. félévben..... 66.50 P.

Összesen: 17063.50 P.

Fenti javadalmainkhoz hozzájárul még 470.88 P. múlt évi gazdasági hivatali számlánkon mutatkozott múlt év augusztus 31.-én. Ennek következtében 32,858.13 P.-re rug az az összeg, amely felett a könyvtár rendelkezett. Intézetünk javadalmazása az elmúlt évvel összehasonlítva emelkedést mutat. Az állami rendes dotáció összege az első félévben azonos volt az előző évvel, második félévben azonban 600 pengővel növekedett. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium által rendelkezésünkre bocsátott 4000 pengő államsegélyt az 1943. év végén kaptuk meg és felhasználtuk majdnem teljes egészében az 1944. költségvetési évre nyújtott 5000 pengő államsegélyt is. Növekedett az autonóm eredetű javadalom összege is, amennyiben 2303 pengővel több a tavalyinál. Ez az emelkedés a hallgatók létszáma múlt évi növekedésének tudható be.

Azok a rendelkezések, amelyek a javadalom felhasználási módját eddig szabályozták, illetőleg a karok és tanszékek igényeinek teljesítésére szolgáló hányadoknak a szokásos kulcs szerint megállapított kiszámítására vonatkoznak, a folyó tanévben sem módosultak. Ezek a rendelkezések azon alapulnak, hogy újonnan iktatott és folytatólagosan iratkozó hallgatókat kell megkülönböztetnünk, /a kari igénylésekre a folytatólagosan iratkozó, a tanszékiekre viszont az újonnan iktatott hallgatók után befolyó könyvtári illetékek egy hányadát jelölve ki/ azért megemlítjük, hogy a tandíjfizető, tehát a könyvtári illeték-jövedelem kiszámítása nézőpontjából számba jövő hallgatók közül az első félévben 547, a második félévben pedig 133 volt az újonnan iktatott, míg a folytatólagosan iratkozók száma az első félévben 1266-ra, a második félévben viszont 1123-ra rugott.

Ennek a jelentésnek az ideje 1943. évi szeptember hó 1. napjától 1944. évi augusztus 31. napjáig terjed. Ez alatt az idő alatt 32,858.13 P. jövedelmünkben elköltöttünk 27,732.50 P.-t. Gazdasági hivatali folyószámlánkon 3044.62 P. /államsegélyből 988.73 P. dotációból 2055.39 P. / a ~~questurain~~ 1836.38 P. maradványunk áll fenn.

Az 1943. évi szeptember 1.-től 1944. évi augusztus 1.-ig felmerült kiadások megoszlását a következő táblázat szemlélteti:

	1942/43. tanév		1943/44. tanév.	
Könyv és folyóirat vásárlás	21,705.55 P.	79 %	23,532.09 P.	84.8 %
Könyvkötés	3,124.72 P.	11.5%	2.351.-- P.	8.5 %
Szállítási és posta- költtség	194.37 P.	0.7%	175.61 P.	0.6 %
Egyéb dologi kiadások	785.74 P.	2.9%	268.94 P.	1.- %
Személyi kiadások	1,421.60 P.	5.2%	1,404.36 P.	5.1 %
Összesen:	27,231.98 P.	100%	27,732.50 P.	100 %

A javadalom felhasználásánál a könyv- és folyóirat beszerzésre fordítottuk a főszólyt, itt is a tudományos művek és a folyóiratok gyarapítását részesítettük előnyben a szépirodalommal szemben.

Ezt a törekvésünket az alábbi táblázat tünteti fel:

1943/44.

Tudományos munkák..... 9,447.54 P.

Szépirodalmi művek..... 4,181.22 P.

Folyóiratok..... 9,903.33 P.

Összesen:23,532.09 P.

A könyvkötési arányszám ismét visszaesett a háborus anyag-
beszerzési nehézségek miatt,ugyancsak alacsonynak mondható a dologi
kiadásokra költött összeg is az említett okok következtében.

A tanév 12 hónapja folyamán eszközölt kiadásainkat számla-
nyilvántartási naplónk 1-185.1943/44.tételszámok alatt sorolja fel.

II.A gyarapodás.

A könyvtár gyarapodása -a soproni hittudományi osztály gya-
rapodása, valamint a kurrens folyóiratok nélkül, amelyekről alább számo-
lunk be- 2607 darabra rugott./A múlt tanévben 3387 darab./A gyarapodás
megoszlása proveniencia szerint a következő volt:vétel:882 /a múlt tan-
évben 1414/ kötelezpéldány:446 /a múlt tanévben 17/,ajándék:1279 darab
/a múlt tanévben 1861/.

Az ajándékozók névsorát, az állományba vett ajándékkönyvek da-
rabszámának feltüntetésével az alábbiakban adjuk:

Alföldi Dezső 1 drb., Angyal A.2 drb., dr. Angyal Pál 23 drb.,
Bajcsy-Zsilinszky 1 drb., dr. Bajomi V.7 drb., Balás P.E.1 drb., Balló I.
1 drb., Baumgarten Alapítvány Budapest 1 drb., Benedek F.2 drb., dr. vitéz
Berde Károly 2 drb., dr. Bozóky Géza 13 drb., Bölcsészeti Kar Pécs 1 drb.,
Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatala 17 drb., Ciszterci Diákszö-
vetség Pécsi Osztálya 1 drb., Crettier Károly 1 drb., Divéky A.1 drb.,
Dizsery S.2 drb., E.M.E.Orvostudományi Szakosztály Kolozsvár 1 drb.,
Egyetemi Csillagvizsgáló Kolozsvár 1 drb., Egyetem Freiburg im Breisgau
1 drb., Egyetemi Lélektani Intézet Budapest 1 drb., dr. Entz Béla 1 drb.,
Erdélyi Párt Orsz. Közp.1 drb., Erdélyi Szépmíves Céh 3 drb., Eszláry K.
10 drb., Ferenc József Tud. Egyetem Bölcsészeti Kara Kolozsvár 10 drb.,

Finn Követség 1 drb., dr. Fischer I. 1 drb., dr. Fitz J. 1 drb., Fővárosi
 Könyvtár Igazgatósága 1 drb., Fővárosi Pedagógiai Könyvtár 2 drb.,
 Gauder A. 1 drb., Gábel A. 6 drb., Görögkeleti Hittudományi Főiskola
 2 drb., Guothfalvi Dörner Z. 1 drb., Gyalui F. 1 drb., Haksch S. 2 drb.,
 Hell L. 1 drb., Hermes Magyar Alt. Váltóüzlet R. T. 1 drb., Hoffher-Schranz
 Cl. Sh. 1 drb., Bölcsészeti Kar Szeged 2 drb., Igazságügyminiszter 3 drb.,
 Inrig K-Hertelendy G. 4 drb., Instituto di Sanita Publica Róma 1 drb.,
 Ipartestületek Orsz. Központja 1 drb., Jankovich M. 1 drb., Jánossy L.
 1 drb., József Nádor Egyetem Mezőgazdaságpolitikai Intézete 1 drb.,
 dr. Karg N. 10 drb., Kolozsvári Egyetem Érmészeti és Régészeti Intézete
 1 drb., Kolozsvári Egyetem Matematikai és Természettudományi Kara
 13 drb., Kolozsvári Egyetem Művészettörténeti Intézete 2 drb., Közép-
 iskolák Igazgatósága 14 drb., Kulenkampff 1 drb., Külügyminisztérium
 2 drb., Légation de France Budapest 1 drb., Magyar Biztosítástud. Társ.
 4 drb., Magyar Irodalom és Művészetpártoló Egyesület 1 drb., M. kir.
 Állami Nyomda 26 drb., M. Kir. Honvéd Térképészeti Intézet 6 drb., M. Kir.
 Áll. Ip. Szakiskola Igazg. Székelyudvarhely 1 drb., M. Kir. Keleti Keresk.
 Akadémia Igazgatósága Ujvidék 2 drb., M. Kir. Közp. Statisztikai Hivatal
 2 drb., M. Kir. Vizrajzi Intézet 2 drb., Magyar Gazdaságkutató Intézet
 2 drb., Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete 1 drb., Magyar
 Orvosi Könyvkiadó Társulat 6 drb., Magyar Tudományos Akadémia 22 drb.,
 Magyary Z. 1 drb., dr. Mayer Erzsébet 2 drb., Málnássy E. 1 drb., Málnássy O.
 12 drb., Mártonffy Károly 1 drb., Minerva Kolozsvár 2 drb., Molnár B. 1
 drb., Nagy A. 1 drb., Nagy Gy. 1 drb., B. Nagy Vilma 1 drb., O. K. B. K. Budapest
 30 drb., Országgyűlés Könyvtára 1 drb., Országos Mezőgazdasági Kamara
 1 drb., Pázmány Péter Tud. Egyetem Bölcsészettudományi Karának Dékáni
 Hivatala 70 drb., Plätz R. 1 drb., Prükler J. 1 drb., Rektori Hivatal Buda-
 pest 1 drb., Rektori Hivatal Debrecen 3 drb., Rektori Hivatal Kolozsvár
 1 drb., Rektori Hivatal Pécs 819 drb., Rektori Hivatal Szeged 9 drb.,
 dr. Röhl Gerhard 6 drb., dr. Salacz G. 4 drb., Sipos S. 1 drb., Society of
 the Hungarian Quarterly 1 drb., Sós E. 1 drb., Söveges D. 1 drb., Spakov-
 szky A. 1 drb., Szegedi Egyetem Közép és Ujkori Egyet. Tört. Intézete 1 db.

Szent István Társulat Budapest 1 drb., Technológiai Könyvtár Barátainak Egyesülete 1 drb., dr. Telegdy I. 2 drb., Terra, Mare Office Berlin 3 drb., Tóth L. 2 drb., dr. Vargha Damján 23 drb., Veress E. 2 drb., Vass A. 1 drb., Witzmann Gy. 1 drb., dr. Zsolt Zs. 1 drb.

Vétel, kötelezpéldány és adomány útján állományba vett könyvszerzeményeink darabszáma szakok szerint így oszlik meg:

	1943/44.
Enciklopedikus munkák, bibliográfiák, évkönyvek.....	78 drb.
Bölcselet.....	39 "
Theológia, vallás, egyház.....	32 "
Társadalomtudományok.....	209 "
Jog.....	77 "
Közigazgatás.....	33 "
Nevelés, oktatás.....	33 "
Kereskedelem.....	74 "
Néprajz.....	27 "
Nyelvtudomány.....	22 "
Egyetemi nyomtatvány.....	31 "
Disszertáció.....	16 "
Középiszkolai értesítők.....	76 "
Mathematika.....	243 "
Orvostudomány.....	683 "
Technika.....	76 "
Mezőgazdaság.....	42 "
Művészet.....	55 "
Sport.....	1 "
Irodalomtörténet.....	127 "
Szépirodalom.....	301 "
Földrajz.....	23 "
Történettudomány.....	208 "
Biográfia.....	46 "

Összesen:	2,607 drb.

Folyóirataink származásáról és jellegéről az alábbi táblázat számol be:

Folyóirat v. hirlap	Vétel Kötet	Köt.péld. Kötet	OKBK aj. Kötet	Egyéb aj. Kötet	Összesen F.i.	Köt.
Hazai folyóirat	67	63	14	50	164	194
Külföldi folyóirat	35	--	10	11	47	56
Fővárosi hirlap	4	--	--	--	4	4
Vidéki hirlap	1	6	--	1	5	8
Külföldi hirlap	--	--	--	--	--	--
Összesen:	107	69	24	62	220	262

III. Feldolgozás és állomány.

A tanév folyamán feldolgoztuk a fentebb felsorolt gyarapodásunkat, folytattuk a katalógusaink revízióját. A tavasz folyamán kiválogattuk és elhelyeztük tűzbiztos helyre a könyvanyag értékesebb részét. Erre a célra a földszinti olvasóterem közül a bölcsészeti terem ablakait befalaztattuk és a könyveket ott gulába raktuk.

A tanév folyamán összesen 1301 mű 2086 kötetét katalogizáltuk. A katalógusokba beosztott új címkartonok száma 15,438 volt. Hét katalógusunk címlapjainak összes száma a tanév végén 996,681-re emelkedett. A katalógusainkban leírt állomány 106,447 mű 141,132 kötetét foglalja magában, amiből 11,491 mű 19,667 kötete esett a letétként kezelt püspöki könyvtárra.

IV. A forgalom.

A kölcsönző osztály forgalma a háborús viszonyok miatt ismét csökkent. A kölcsönadott könyvek száma a múlt tanévi 9761-ről 9723-ra esett vissza. Az olvasóterem látogatottsága a szokott ingadozást mutatja: a látogatók száma a tavalyi 3555-ről 2667-re csökkent.

Más könyvtárakkal a következő kölcsönforgalmat bonyolítottuk le:

Budapesti Egyetemi Könyvtárból 26, az Országos Széchenyi Könyvtártól 12, Technológiai Intézet Könyvtárától 29, a Fővárosi Könyvtártól 3, a Műegyetemi Könyvtártól 10, az Orvostudománykari Tanári Testületi Könyvtártól 2, a Pécsi Deutsches Wissenschaftliches Institut Könyvtárától 4, összesen tehát 36 kötetet hoztunk meg kölcsönlátogatóink számára.

V. Személyi ügyek.

Előléptetésben öt tisztviselő részesült. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1943. december 31.-én 79,731.IV.3. számú rendeletével dr. Nyakas Sarolta könyvtári segédőrt I. osztályu könyvtári segédőrré a IX. fizetési osztályba, dr. Ferdinánd István és Horváth Magdolna könyvtári gyakornokokat, könyvtári segédőrré a X. fizetési osztályba kinevezte. - 1944. évi június hó 30.-án 66,792/1944.IV.3. számú rendelettel dr. Várkonyi Nándor alkönyvtárnokot könyvtárnokká a VII. fizetési osztályba és dr. Litványi László könyvtári segédőrt I. oszt. könyvtári segédőrré a IX. fizetési osztályba kinevezte. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 57,183/1944.IV.1. számú rendeletével dr. Faluhelyi Veronika könyvtári segédőrt 1944. június 24.-én kérelmére a kolozsvári Egyetemi Könyvtártól a pécsi Erzsébet Tudományegyetem Könyvtárához áthelyezte. 1943. szeptember 1.-én a könyvtárbizottság dr. Béky Juliát díjtalan önkéntes gyakornoknak felfogadta.

A Rector Magnificus Sótonyi József kiegészítő szolgát 1943. augusztus 23.-án II. oszt. altisztté kinevezte, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 70,419/1943.IV.1. számú rendelettel ebben a minőségben megerősítette.

VI. A könyvtár soproni hittudományi osztálya.

A könyvtár soproni osztályának működésében az olvasószobák mult évi új felszerelése örömdates hatását az idén éreztette.

Gyarapodása a múlt tanévben 309 mű 926 kötet volt. Ebből vétel útján 203 mű 813 kötetben, ajándékozással 106 mű 113 kötetben gyarapodott. Folyóirat járt 55, ebből vételképen 25, ajándékozás útján pedig 20.

Az olvasótermet 913 ízben látogatták, a könyvtárból 183 művet kölcsönöztek ki.

Pécs, 1944. augusztus 31.-én.

Winié Nándor

mb. könyvtárigazgató.